

11 травня
2023

КОНЦЕПТУАЛЬНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ,
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ, ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ТА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ»**

11 травня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Київ
2023

УДК 1: 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-5

Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики: матеріали доповідей та виступів учасників Міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 11 травня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 171 с.

Друкується за авторською редакцією

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-5

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

III. Studies in Systems, Decision and Control. Vol 399. Springer, Cham. 2022. P. 353–371.

11. Ridei N.M., Tytova N.M. Paradigm of formation of sustainability of methodology of safety and quality of life on the basis of maintenance of system of noosphere education in the conditions of globalization. *Paradigm of knowledge*, 2020. № 6(44). PP.152-176.

12. Ridei N., Tytova N. The methodology for life quality and safety policy of sociocultural forms for sustainable development of Ukraine. *Paradigm of knowledge*. 2022. №4(54). pp. 41-61.

Qualitological analysis of the thesaurus of the academic potential of the methodology of the educational policy of quality and life safety of sociocultural forms was made on the basis of the prevailing paradigm of noospherism. The methodological organizer of structural-logical and organizational-functional stages has been developed. The bases of the strategy of continuous education for sustainable development, education and academic service of formation of educational policy of quality and life safety of socio-cultural forms have been substantiated. The sentiment has been formulated «methodology of educational policy of safety and quality of life of socio-cultural forms for sustainable development of Ukraine».

Keywords: *methodology, educational policy, socio-cultural forms, quality and safety of life, strategy of educational policy of quality and life safety of socio-cultural forms of higher education institutions.*

УДК 1: 37.013.73

Вашкевич В.М.

*доктор філософських наук, професор
завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики*

*Український державний університеті імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

МОВНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В епоху війни між Росією та Україною, актуальність теми мовної освіти в педагогічних навчальних закладах набуває особливого звучання. Мова не є лише засобом комунікації; вона також відіграє ключову роль у формуванні національної самосвідомості, культурної ідентичності та політичної стабільності. У контексті війни, мовна освіта може стати важливим інструментом психологічної мобілізації нації, а також засобом протидії інформаційній війні.

Розвиток методологічних та методичних підходів до мовної освіти в українських педагогічних навчальних закладах може сприяти підвищенню рівня національної безпеки. Компетентні педагоги, здатні ефективно викладати мову та культуру, стають важливими учасниками у процесі формування суверенітету та самостійності країни.

Актуальність даної статті полягає в необхідності адаптації української освітньої системи до європейських стандартів, зокрема в контексті мовної підготовки студентів-педагогів. У світлі глобалізації та європейської інтеграції України, мовна освіта набуває особливої ваги не тільки як інструмент ефективної міжкультурної комунікації, але й як стратегічний ресурс національної безпеки, культурної та економічної стабільності.

Окрім того, стаття висвітлює потребу в глибокому аналізі та оновленні методологічних та методичних підходів, які застосовуються в педагогічних навчальних закладах. З урахуванням актуальних тенденцій та вимог європейського освітнього простору, це дозволить підвищити якість мовної освіти і зробити її більш конкурентноздатною на міжнародному рівні.

Враховуючи, що мовна освіта є одним з фундаментальних елементів педагогічної підготовки, актуальність даної статті посилюється потребою в розвитку цілісної системи освіти, що зможе гармонійно інтегруватися в європейський освітній ландшафт.

Мовна освіта є ключовим елементом у загальній системі освіти, особливо в педагогічних навчальних закладах. Студенти-педагоги, які проходять курси мовної підготовки, отримують не тільки знання і компетентності, але й основи методологічного та методичного арсеналу. Ця стаття розглядає значущість мовної освіти в педагогічних навчальних закладах і її пріоритетність на державному рівні.

Методологія і методика в мовній освіті – це не просто сукупність технік чи засобів викладання. Вони формують структурний і концептуальний каркас для студента, який буде впливати на якість його подальшої трудової діяльності. Методологічний підхід включає в себе філософію, теорію та цілісну систему поглядів, на основі яких здійснюється мовна освіта. Методичний арсенал — це конкретні техніки, стратегії та ресурси, які дозволяють ефективно реалізувати ці методологічні засади.

Наявність високої якості мовної освіти на державному рівні відіграє важливу роль в розвитку суспільства. Державна політика в галузі освіти повинна підкреслювати важливість мовної підготовки, адже мова є не тільки засобом комунікації, але й ключовим фактором культурної, соціальної та, в кінцевому підсумку, економічної стабільності країни.

Мовна освіта в педагогічних навчальних закладах має підходити до формування компетенцій студентів у комплексній манері. Для цього необхідно забезпечити наявність не тільки академічних знань, але й методологічного та методичного арсеналу. Подібний підхід не тільки підвищує кваліфікацію майбутніх педагогів, але й слугує важливим стратегічним напрямком для держави, підкреслюючи пріоритетність та значущість мовної освіти на національному рівні.

Формування європейської освіти в Україні стає все більш актуальним завданням на сучасному етапі інтеграційних процесів. Одним із ключових аспектів цього завдання є мовна освіта, яка повинна бути узгоджена з європейськими стандартами і орієнтаціями. Мовна компетентність стає не тільки інструментом ефективної комунікації, але й символом культурної і соціальної інтеграції. У цьому контексті, педагогічні навчальні заклади в Україні мають великий потенціал та відповідальність у формуванні мовної політики, яка відповідає європейським вимогам.

Методологічний та методичний арсенал, який надається студентам-педагогам в Україні, має бути сформований так, щоб він був здатний задовольнити потреби європейського ринку праці та освітнього простору. Це означає, що підходи до викладання мов повинні бути не тільки ефективними на національному рівні, але й сумісними з європейськими методиками та стандартами.

Значущість мовної освіти на державному рівні в Україні може бути додатково підкреслена через інтеграцію з Європейським Союзом. Ураховуючи що мова є одним з ключових факторів, який сприяє ефективній інтеграції, політичні зусилля повинні бути зосереджені на розвитку мовної освіти як стратегічно важливої складової загальноосвітньої системи.

Таким чином, роль мовної освіти в педагогічних навчальних закладах України в контексті європейської інтеграції не може бути недооцінена. Мовна освіта не тільки формує компетентності, які необхідні для академічного та професійного зростання, але й стає важливим інструментом соціокультурної адаптації, ключовим завданням на шляху до європейської інтеграції.

Джерела:

1. Andrushchenko V. et al. Intercultural studies in the university community in the focus on social cohesion development. *Interdisciplinary Studies of Complex Systems*. No. 21 (2022). pp. 5–18.
2. Кушмар Л. В., Бербенець Л. І., Зоценко Л. А. Сучасні підходи до оптимізації та індивідуалізації безперервної мовної освіти в немовних вищих навчальних закладах. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2019. №. 1. С. 72-76.

3. Pertsova I. Використання інтерактивних методів навчання на заняттях української мови в медичному університеті. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2023. Т. 2. №. 4. С. 32-38.
4. Заїчко В.В. Конструювання ідентичності та влада в епоху цифрових технологій. *Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини*. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 21-22.
5. Мохонько В. А. Демократія та медіаграмотність в школах: дослідження World Values Survey. *Демократичні цінності в освіті: виклики та можливості в епоху пост-правди*. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 9-11.

УДК 1: 37.013.73

Теренищій С.О.
доктор філософських наук, професор
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

АКАДЕМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Питання стабільності і благополуччя академічної громади в Україні зазнало зростання національного і міжнародного інтересу в контексті російської агресії у 2022 році. Цей дослідницький матеріал фокусується на академічній нестабільності, відсутній в предметному полі вищої освітньої літератури до вибуху конфлікту. Ми зосереджуємось на тому, як українські викладачі університетів справляються з трансформацією свого професійного життя в умовах війни, дегуманізації та надзвичайної незахищеності.

До російського вторгнення в Україну у 2022 році майже не проводилось наукових досліджень, присвячених долі професури в умовах війни. Втім, потреба в такому аналізі стала очевидною, коли почали з'являтися перші звіти про дестабілізацію освітньої сфери. В цьому дослідженні використовуються інтерв'ю з 34 українськими професорами, які постраждали від війни, для глибокого аналізу їх досвіду.

Серед ключових питань, які наші респонденти ідентифікували, є нестабільність робочого місця, психологічний тиск та потреба адаптації до нових, часто нестабільних умов навчання. Як викладачі можуть